

İKİNCİ KARABAĞ SAVAŞINDA ERMENİ PROPAGANDASI VE MEDYA

Hüseyin ALTINALAN*

Öz: 20. asrın ilk çeyreği, Türk tarihinin en acı ve trajik sayfalarından biridir. Bu yıllarda Kafkasya'da, Balkanlar'da ve Anadolu'da yüzbinlerce Türk katledilmiştir. Katliam ve soykırımlara maruz kalanlar Türkler olmasına rağmen bu suçlamalara maruz kalanlar yine Türkler olmuştur. Anadolu'daki 1915 Ermeni tehciri olayları esnasında katliam yapan, 1918 yılında Azerbaycan'ın çeşitli şehirlerinde soykırıma girişerek binlerce sivil katleden, Hocalı'da ve Karabağ muharebeleri sırasında yasak silahlar kullanan Ermeniler, Türkiye ve Azerbaycan'ı kendi işledikleri suçlarla itham etmişlerdir. Batı dünyasının etkin medya kuruluşlarından bazıları, siyasetçilerin, uzman ve analistlerin sözleri ve yazıları ile dini kurum ve sivil toplum kuruluşlarının açıklamalarına dayanan haberlerinde ve analizlerinde Ermenileri her zaman mağdur edilen ve ezilen "Hristiyan millet", Türkleri ise her zaman mağdur eden ve "gaddar Müslümanlar" olarak göstermeye çalışmıştır. Bu çalışmada insanların duygularına hitap eden dini farklılığı öne çıkaran Ermeni yanlısı medya organlarının söz konusu yayınlarından ve yaklaşımlarından örnekler verilerek, hakikatlerin ortaya konulması amaçlanmıştır. Ayrıca ikinci Karabağ Savaşında Müslüman Türklerin Hristiyan Ermenilere karşı tek taraflı saldırı başlattığı yönünde algı çalışması yapan Ermenilere destek veren Batılı bazı medya organlarının haberlerinden örnekler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Ermeni tehciri, Medya, Azerbaycan, Vatan muharebesi.

Armenian Propaganda and Media During The Second Karabakh War

Abstract: The first quarter of the 20th century is one of the pages of Turkish history full of pain and drama. During these years, hundreds of thousands of Turks were massacred in the Caucasus, the Balkans and Anatolia. Although it was Turks who were subjected to massacres and genocides, it was Turks who were exposed to these accusations. The Armenians, who made a massacre during the 1915 Armenian relocation events in Anatolia, committed genocide in various cities of Azerbaijan in 1918 and massacred thousands of civilians, and used forbidden weapons in Khojaly and during the Karabakh wars, accused Turkey and Azerbaijan of their own crimes. In their news which are based on the deliberately manipulated papers of experts, analysts and subjectivism rhetorics of politicians, and the statements of religious institutions and non-governmental organizations, some of the influential media organizations of the Western world portray Armenians as the "Christian nation" who are always victimized and oppressed, and the Turks as always aggrieved and "cruel Muslims" has worked. In this study, it is aimed to examine and clarify the truth by giving examples from the aforementioned publications and approaches of pro-Armenian media organs & politicians that highlight the religious difference that appeals to people's consideration and attitude towards Armenian problem. In addition, examples were presented from the news of some Western media outlets that supported the Armenians, who carried out perception studies that Muslim Turks launched a unilateral attack against Christian Armenians in the 2nd Karabakh War.

Keywords: Armenian Relocation, Media, Azerbaijan, Homeland War.

* Doktora Öğrencisi, Azerbaycan Bakü Devlet Üniversitesi Gazetecilik Fakültesi (AZERBAIJAN), E-posta: altinalanhuseyin@gmail.com / ORCID ID: 0000-0002-8786-6645.

Giriş

Türkler ile Ermenilerin Anadolu'daki ilişkileri başlangıçta oldukça olumlu idi. Bizans'ın ekonomik, siyasi ve dini baskısından yılan, Gregoryan olmalarından dolayı Ortodoks Bizans tarafından sık sık farklı yerlere sürgün ettirilen Ermeniler Türklerin Anadolu'ya gelişlerini oldukça olumlu karşılamışlardır. Bu durumu o dönemin Ermeni yazarlarını eserleri ile de teyit etmek mümkündür. Örneğin Urfalı Mateos, Sultan Melikşah için "hâkimiyeti boyunca Ermenistan'ı sulh ve asayişe kavuşturduğu" ifadelerini kullanırken, Sultan Kılıçarslan'ın ölümü üzerine "Sultan Kılıçarslan muharebede öldü. Hristiyanlar onun için büyük matem tuttular. Çünkü o, her bakımdan çok iyi ve tatlı bir zattı" diyerek üzüntüsünü dile getirmiştir. Dolayısıyla Bizans'ın dini, siyasi ve hatta ekonomik zulmünden kurtaran Anadolu Selçukluları ve devamında Osmanlı Devleti'dir. Buna rağmen 19. yüzyıla kadar Osmanlı devleti sınırlarında sorunsuz yaşayan Ermeniler, bölgedeki diğer aktörlerin kışkırtmalarıyla isyan etmiş ve kurdukları Taşnak, Hınçak gibi terör örgütleriyle Anadolu'da binlerce Müslüman'ı katletmişlerdir. Aynı dönemlerde Kafkasya'da etkin olmak isteyen Rusya, Revan Hanlığı merkez olmak üzere Türk toprakları üzerinde Ermenistan devletinin temelleri atmıştır. Ancak bu noktada en büyük sıkıntı, bölgedeki Ermeni nüfusunun azlığıydı ve Ruslar bu sorunu başta Osmanlı ve İran olmak üzere farklı bölgelerdeki Ermenileri Türk topraklarına taşıyarak çözmeye çalışmışlardır. Rusya ve Kaçar Hanedanlığı (İran) arasında yapılan 1813 Gülistan ve 1828 Türkmençay Anlaşmaları ile Azerbaycan Hanlıkları üzerinde hakimiyet kuran Rusya, bölgenin demografik yapısını Ermeniler lehinde değiştirmiş, bu süreçte binlerce Türk soykırım, katliam ve sürgünler neticesinde hayatını kaybetmiştir.

19. Asırdan itibaren Rusya'nın izlediği nüfus politikaları doğrultusunda Yukarı Karabağ'a göç ettirilen Ermeniler zamanla bölge üzerinde hak iddia etmeye başladı. 20. Yüzyıla gelindiğinde Ermenilerin Karabağ ile ilgili taleplerini dolayısıyla bölgede çatışmalar çıktı. Ermeniler silah bakımından Azerbaycanlılardan çok daha üstündü. Zira 18 Aralık 1917 yılında Ruslar ile Osmanlılar arasında varılan ateşkesin ardından geri çekilen Rus askerleri ellerindeki nitelikli silahları Ermeni çetelere verdiler. Silahlanan Ermeniler, Doğu Anadolu ve Kafkaslarda saldırılar başlattılar. Osmanlı ordusunun aldığı caydırıcı önlemlerin ardından Ermeniler, Azerbaycan ve Gürcülerle geçmişte yaptıkları gibi federasyon stratejisine yeniden geri döndüklerini belirtmektedir.

1 Mart 1918'de Rus Duma'sının Kafkas kökenli delegeleri Maverayı Kafkas Komiserliği Meclisini kurdular. Bu süreçte 16 bin kişilik üç tümen, bin kişiden oluşan süvari tugayı ve 4 bin milisten oluşan Ermenilere ait bir kolordu teşkil edildi. Söz konusu kolordudan cesaret alan Taşnakçı Ermeni komiteleri, art ve nisan aylarında Kafkasya genelinde tedhiş hareketlerine girişti (Karen Dawishave Bruce, 1994).

Mazlum gösterilen Ermeniler, 20. yüzyılın başlarından itibaren Rusya ve büyük Batılı devletlerin desteğiyle Güney Kafkasya ve Doğu Anadolu'da Hıristiyan-Ermeni devleti kurmak için örgütlenmişler. Taşnaksüyun ve Hınçak gibi komiteci Ermeni örgütleri ilk olarak 1905'te Azerbaycan halkına karşı silahlı saldırıya geçerek 1905-1907 seneleri arasında Güney Kafkasya'da yaklaşık 10 bin kişiyi katletti. 1915'te ise Doğu Anadolu'da meydana gelen Ermeni mezalimi sonucu yüz binlerce Anadolu Türkü etnik katliama maruz bırakıldı. Osmanlı Devleti'nin askeri müdahalesiyle Anadolu topraklarında son bulan bu olaylar, Mart 1918'den itibaren Azerbaycan'da Türklere karşı etnik soykırım eylemlerinin gerçekleştirilmesiyle sonuçlandı. Nuri Paşa komutasındaki Kafkas İslam Ordusu'nun askeri yardımına kadar birkaç ay içinde Azerbaycan

coğrafyasının tamamında Ermeni güçleri tarafından etnik soykırım eylemleri gerçekleştirildi.

Yaklaşık bir asır sorunların üzeri örtülmüş olsa da Sovyetler Birliği döneminde de devam etti. 1991 yılında Sovyetler Birliğinin çöküşü üzerine bağımsızlığını kazanan Azerbaycan ve Ermenistan'ın silah gücü geçmişte olduğu gibi yine eşit değildi. Ermenistan'ın milli bir ordusu ve Sovyetlerden kalan ağır silahları vardı. Azerbaycan ise silah bakımından yetersiz yeni kurulmuş bir orduya sahipti. Bu durumu ve aldığı dış desteği fırsat bilen Ermenistan, savaş açtığı Azerbaycan'ın topraklarının yaklaşık yüzde 20'sini işgal etti. Birinci Karabağ savaşı olarak tanımlanan bu savaş sırasında çok sayıda savaş ve insanlık suçu işleyen Ermenistan'a uluslararası toplum tarafından yeterli tepki gösterilmedi.

Bu durumdan cesaret alan Ermeniler, 1992 yılının 10-12 Şubat tarihlerinde Malıbeyli ve Kuşçular'da, 17 Şubat'ında Karadağlı'da, 25-26 Şubat'ında ise Hocalı'da, BM'nin 1948'de kabul ettiği sözleşmede soykırım olarak tanımlandığı biçimde Türk milletine yönelik "etnik, ırki veya dini grubu, sadece o gruba mensup olduğu için, kısmen veya tümüyle kasti olarak yok etme fiillerinde" bulundu.

Savaş suçları işleyen Ermeniler, daha sonra Yukarı Karabağ'ın yanı sıra Azerbaycan'ın Laçın, Kelbecer, Fizuli, Gubatlı, ve Cebrayıl rayonlarını işgal etti. Bu işgaller sonucu Azerbaycan halkı çok büyük acılar yaşadı ve yine katliamlara maruz kaldı. Ermenilerin Azerbaycan'ın topraklarını işgal etmesinin ardından Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi (BMGK), Azerbaycan'ın toprak bütünlüğünü teyit eden ve işgalin sona ermesi çağrısında bulunan 822, 853, 874, ve 884 sayılı dört karar aldı. BMGK tarafından alınan kararları hiçe sayan Ermenistan, işgalci tavrından vaz geçmedi. 28 yıl sürdürülen müzakere süreci başarısızlıkla sonuçlandı. Ermenistan müzakereleri zaman kazanma ve oyalama aracı olarak kullandı. Bu süreçte Ermenistan sağlanan ateşkesi sık sık ihlal etti, provakatif saldırılarda bulundu.

27 Eylül 2020 Pazar günü Ermenistan'ın sivillerin yaşadığı bölgelere saldırı başlatması üzerine Azerbaycan ordusu meşru müdafaa hakkını kullanarak karşılık verdi. Zaferle sonuçlanan 44 günlük savaş başlamış oldu. Azerbaycan Milli Meclisi, ülkenin bazı yerlerinde savaş durumu ilanında bulundu. 28 Eylül 2020'de Ermenistan ordusunun Terter şehrine konvansiyonel silahlarla saldırı düzenlemesi üzerine Cumhurbaşkanı İlham ALİYEV, imzaladığı kararnameyle ülkede kısmi seferberlik ilan etti. Savaşın başlamasıyla birlikte asker sivil ayırt etmeksizin herkesi hedef alarak uluslararası hukuku çiğneyen Ermeniler, alınan insani ateşkes kararlarına da uymadı. Ermeniler, her ateşkes kararının ardından üzerinden dakikalar geçmeden yeniden sivillere saldırdı. Bu süreçte, Ermenistan destekçisi etkin medya organları yoluyla Azerbaycan'a karşı enformasyon cephesinde de saldırılarını sürdürüyor, dezenformasyonun her çeşidini uyguluyordu. Ermenilerin hukuk tanımaz tutumu Azerbaycan'ın topraklarını işgalden arındırmasına engel olamadı.

27 Eylül'de başlatılan ve 44 gün süren savaşta, Şuşa şehrinin de işgalden kurtarılması üzerine Cumhurbaşkanı İlham Aliyev bu tarihi, Zafer Günü ilan edildi. Azerbaycan açısından sembolik önemi büyük olan Şuşa şehrinin Azerbaycan tarafından geri alınması üzerine Rusya, çatışmaları durdurmak üzere güçlü biçimde girişimde bulunmuş, 10 Kasım 2020 tarihinde Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, iki ülke arasında 00.00'dan itibaren ateşkesin başlayacağını ilan etmiştir.

Azerbaycan, Rusya ve Ermenistan tarafından imzalanan ateşkesin 10 Kasım 2020, saat 00.00 itibarıyla yürürlüğe girmesine ilişkin açıklamada, şu konularda anlaşmaya varıldığı duyurulmuştur:

1-Azerbaycan ve Ermenistan'ın hâlihazırdaki mevzilerinde kalacağı,

2- Kelbecer'in 15 Kasım (Ermenistan'ın talebi üzerine Azerbaycan insani mülahazalarla on gün ek mühlet vermiş, Kelbecer'in iadesi 25 Kasım'da gerçekleşmiştir), Ağdam Rayonu ve Kazah'da Ermeni tarafının kontrolündeki bölgelerin 20 Kasım, Laçın'ın ise 1 Aralık 2020 tarihine kadar Azerbaycan'a iade edileceği,

3-Rusya'ya ait bir barışı koruma gücünün, Yukarı Karabağ'da temas hattı ve Laçın koridoru boyunca konuşlandırılacağı (1.960 hafif silahlı askeri personel, 90 askeri zırhlı araç, 380 otomobil ve özel malzeme),

4- Rus barışı koruma gücünün, Ermenistan silahlı kuvvetlerinin çekilmesiyle eşzamanlı olarak 5 yıl süreyle konuşlandırılacağı (Taraflardan biri, bu süre bitiminden 6 ay öncesine kadar aksi yönde bildirimde bulunmadıkça, süre kendiliğinden bir 5 yıl daha uzamış olacaktır),

5- Ateşkesin denetimi amacıyla bir Barışı Koruma Merkezi kurulacağı,

6- Azerbaycanlı yerinden edilmiş kişiler ve mültecilerin BM Mülteciler Yüksek Komiserliği'nin denetimi altında Yukarı Karabağ ve çevresindeki rayonlara geri dönebileceği,

7- Savaş esirleri, rehinelere ve diğer tutuklular ile cezazelerin taraflar arasında değişiminin sağlanacağı,

8- Şuşa şehrini etkilemeyecek şekilde Yukarı Karabağ ile Ermenistan arasında bağlantı sağlayacak Laçın Koridoru'nun (5 km genişliğinde) Rus barışı koruma gücünün kontrolü altında kalacağı,

9- Ermenistan'ın Azerbaycan'ın batısı ile Nahçıvan arasındaki ulaştırma bağlantısının engelsiz şekilde sağlanmasını temin edeceği ve güvenliğinin Rusya Federal Güvenlik Servisi Hudut İdaresi tarafından sağlanacağı ifade edilmektedir.¹

Türkiye'nin Rusya ile birlikte faaliyet göstereceği, ateşkesin kontrolü için Azerbaycan topraklarında kurulacak Ortak Türk-Rus Gözlem Merkezi ile ilgili mutabakat zaptı, 11 Kasım 2020 tarihinde Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar ve Rusya Savunma Bakanı Sergey Şoygu tarafından video telekonferans yöntemiyle imzalanmıştır. Gözlem çalışmasının ayrıntıları Türk ve Rus askeri makamları arasında imzalanan bir yönetmelikle belirlenmiştir.

Savaşın Enformasyon Cephesi

Ermenistan İkinci Karabağ Muharebesinde, geçmişte olduğu gibi ulusal ve uluslararası toplumu etkileyerek iddialarını dünyaya kabul ettirebilmek için siyasi, hukuki ve dini kullanan stratejiler izledi. Ayrıca dezenformasyon ve propaganda gibi psikolojik savaş metotlarını uyguladı. Türkiye ve Azerbaycan'a karşı başlattığı psikolojik hareket sürecinde uyguladığı kara ve gri propaganda metotlarını prestijli uluslararası yayın organları yoluyla gerçekleştirdi. Halkını Ermeni saldırılarından korumak ve topraklarını işgalden kurtarmak için harekete geçen Azerbaycan ve ona

¹ SDE (2020), <https://www.sde.org.tr/asya/azerbaycan-ermenistan-anlasmasının-tam-metni-haberi-20029> (Erişim Tarihi: 11.10.2020).

destek veren Türkiye'yi durdurmak için kışkırtıcı, yalan ve karalama kampanyaları yürüttü.

Ermenistan yönetimi ve kendilerini destekleyen medya, Hristiyan devlet ve grupların ilgisini ve desteğini almak için, aradaki gerginliğin, anlaşmazlığın ve çatışmanın dinle hiçbir alakası bulunmamasına rağmen dini farklılığı öne çıkararak haber ve açıklamalar yaptı. Ermeni destekçisi medya tarafından savaş sürecinde Ermeniler hakkında mağdur ve mazlum propagandası yapıldı. Azerbaycan'ın operasyonları, Müslüman Türklerin Hristiyan Ermenilere karşı tek taraflı saldırıları olarak yansıtmaya çalışıldı. Bu tür propaganda ve yayınlarla uluslararası kamuoyunda “Melek mazlum Hristiyan” ve “İblis zalim Müslüman Türk” algısı yaratılmak istendi. Vatan Muharebesini, Müslüman Hristiyan savaşı gibi göstererek müdahale çağrısında bulunarak Azerbaycan'a karşı Ermenilere destek verilmesini isteyen haberler, aşağıdaki örneklerde de görüleceği gibi daha savaşın ikinci günü yayımlanmaya başlamıştır:

İtalyan gazetesi *La Stampa*, Vatan Muharebesinin başlamasının ertesini günü 28 Eylül 2020 tarihinde, “Danışmanlar, Paralı askerler ve silahlar, Erdoğan ve Putin'in vekalet savaşı” başlığıyla yayımladığı haberinin spotunda, “Türkiye İHA'lar ve militanlarla Bakü'ye yardım ediyor, Moskova Ermenilere uçaksavar savunma sistemi ve savaş uçakları gönderiyor... Suriye ve Libya'dakiyle aynı senaryo ancak burada tam saha taarruz her iki taraf için de riskli...” ifadelerini kullandı.

La Stampa, haberinde iddialarını şöyle sürdürdü: “Durumun kötüye gittiği bundan iki gün önce, Türk Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Ermenistan'ı “PKK'nın teröristlerini” angaje etmek ve müttefik Azerbaycan'a saldırmaya hazırlanmakla suçladığı zaman anlaşılmıştı. Ankara derhal Bakü'ye “her türlü yardım” sözü verdi ve Dağlık Karabağ cephesindeki gerginlikler kızgın kor haline geldi. Rus yanlısı Yunan ve Suriyeli medya organları, Türklerin ocak ayında Libya'da yaşananların modelini izleyerek Kafkaslar'a gitmeye hazır “yüzlerce Suriyeli paralı askeri” eğittiğini söyleyerek cevap verdi. Orta Doğu'da son 10 yıllık dönemin dost-düşmanı Türkiye ile Rusya arasındaki bir başka vekalet savaşının giriş bölümündeyiz.”²

İtalyan yayın organı haberin devamında, Ermeni yanlısı medya organlarının sürekli olarak öne çıkaracağı iddiayı dile getirerek, “Vladimir Putin'in Bakü'nün isyankar anklavı geri almasına engel olmaya kararlı olduğu aşık ancak Erdoğan ile çatışmanın düzeyini hangi noktaya kadar yükselteceği açık değil. Libya ve Suriye'de, zayıf da olsa bir uzlaşmaya vardılar. Ancak Azerbaycan, Türkiye'nin “kardeş ülkesi”, Erdoğan'ın zikrettiği ve Osmanlı İmparatorluğu'nun eski topraklarını ve genel olarak Türkofon Müslüman toprakları kapsamına alan “gönül vatanının” bir parçası. Diğer cephede Slav Ortodoks dünyasına bağlı Hristiyan bir ülke Ermenistan var ve Libya ya da hatta Suriye'ye kıyasla Rusların stratejik çıkarlarına ve kalbine çok daha yakın bir ülke.” İfadelerini kullanmış, savaşı Hristiyan- Müslüman muharebesi gibi göstermeye çalışarak algı operasyonu yapmıştır.

La Stampa haberinde ayrıca Batı dünyasında oluşan Erdoğan karşıtlığı ve Osmanlı fobisini de ustalıkla kullanarak uluslararası kamuoyunu kışkırtıcı dil kullanmış, savaşın ilerleyen süreçlerinde Ermeni yanlısı haberler yapan yayın organları da aynı şekilde

² La Stampa (2020). <https://www.lastampa.it/topnews/primopiano/2020/09/28/news/consigliere-mercenari-e-armi-la-nuova-guerra-per-procura-combattuta-da-erdogan-e-putin-1.39356793/> (Erişim Tarihi: 28.09.2022).

Türkiye'nin yeniden imparatorluk kurmayı hedeflediğini ve bu yönde çaba gösterdiğini yazmıştır.³

LA STAMPA

28 settembre 2020

PAESE: Italia
PAGINE: 15
SUPERFICIE: 32 %
PERIODICITÀ: Quotidiano

DIFFUSIONE: (117784)
AUTORE: Giordano Stabile

La Turchia aiuta Baku con droni e miliziani. Mosca invia agli armeni difese anti-aeree e caccia. È lo stesso scenario di Siria e Libia ma qui un'offensiva a tutto campo è rischiosa per entrambi

Consiglieri, mercenari e armi La nuova guerra per procura combattuta da Erdogan e Putin

IL RETROSCENA
GIORDANO STABILE
SPOKESMAN EDITORE

Che le cose si intensifichino è lo si era capito due giorni fa, quando il presidente turco Recep Tayyip Erdoğan aveva accusato l'Armenia di reclutare «terroristi del Psk» e di prepararsi ad attaccare l'Azerbaigian suo alleato. Ankara ha subito promesso «ogni tipo di aiuto» a Baku e le intenzioni sul fronte del Nagorno-Karabakh sono diventate incandescenti. Media greche e siriani filo-russi hanno replicato che erano i turchi ad dedicare «centinaia di mercenari siriani», già pronti a essere inviati nel Caucaso, sulla falsariga di quanto accaduto a gennaio in Libia. Il preludio di un'altra guerra per procura fra Turchia e Russia, gli amici nemici dell'ultimo decennio in Medio Oriente, è l'elemento nuovo, e preoccupante, di un conflitto transatlantico, «intra-sovietico», frutto dei confini arbitrari tracciati da Stalin e la linea del «divide et impera». L'enclave armena all'Estremo Oriente russo azerbaigiano sembrava un problema irrisolvibile ma tutto sommato circoscritto a quel contesto. Ma adesso oltre agli eser-

chit armeni e azeri si fronteggiano centinaia di consiglieri militari russi da una parte e turchi dall'altra, e presto forse anche miliziani con alle spalle uno dei peggiori conflitti civili della storia. L'Azerbaigian ha ricevuto dalla Turchia anche una flotta di droni, composti alcuni ad alte prestazioni come Bayraktar, già capaci di cambiare le sorti della battaglia di Tripoli e acquistati da Baku in estate, dopo i primi successi di quest'anno. Gli azeri erano rimasti delusi dai voluti forniti in precedenza da Israele, e hanno cominciato a riarmarsi a ritmo sostenuto. L'Armenia ha chiesto aiuto alla Russia. Ad agosto sono arrivate 400 tonnellate di munizioni, e in questo momento è in corso un portone aereo con giganteschi cargo Antonov e Iljushin Il-76. Per evitare di sovralloare sia l'Azerbaigian che la Georgia volano sul Caspio e poi arrivano in territorio armeno dal Iran. Mosca ha fornito soprattutto difese anti-aeree e anti-droni a corto e medio raggio ma pure i potenti caccia Sukhoi Su-30.

È evidente che Vladimir Putin è deciso a impedire che Baku si riprenda l'enclave ribelle ma non è chiaro il

no a che punto alzerà il livello dello scontro con Erdoğan. In Libia e in Siria i due sono arrivati a un compromesso, sia pur precario. L'Azerbaigian è però un «Paese fratello» della Turchia, un pezzo di quella «spina del cuore» citata da Erdoğan che comprende i territori dell'Impero ottomano e le terre mitologiche «arabiche» in generale. Sul altro fronte l'Armenia, Paese cristiano legato al mondo ortodosso slavo, è molto più vicina ai ruoli agli interessi strategici dei russi rispetto alla Libia o persino la Siria. E fa parte della Collective Security Treaty Organization, «consociata con l'Organizzazione di Sicurezza e Cooperazione tra le Nazioni» di Nato che raggruppa nazioni ex-sovietiche rimaste nell'orbita di Mosca. Se il suo territorio fosse invaso avrebbe diritto a far scattare il meccanismo di «difesa collettiva», sul modello dell'Articolo 5 dell'Alleanza atlantica, come fa notare Michael Tanchum, docente all'università della Navarra. E a quel punto lo stesso potrebbe fare Ankara con i suoi alleati europei e americani. Mosca e Washington, come Bruxelles, si ricreerebbero

• Tutti i diritti riservati

Italia's "nın yarı resmi günlük gazetesi *Agenzia Nova*, 28 Eylül 2020 tarihli nüshasında, Forza Italia (FI) partisi senatörü ve Dışişleri Komisyonunun grup lideri Enrico Aimi'nin açıklamasını, "Aimi: Türkiye ve Azerbaycan'ın Ermenistan'a karşı saldırganlığı kinansın" başlığıyla okuyucusunu duyurmuştur.

Gazete haberinde, Aimi'nin "Dünya şimdiye kadarki en büyük tehdit olan Koronavirüs acil durumuyla karşı karşıya kalırken 21. Yüzyılın Sultanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından başlatılan Osmanlı İmparatorluğu'nun dirilişine tanık oluyoruz." şeklindeki ifadelerini öne çıkarmıştır.

Açıklamasında Ermenilerin Hristiyan olduğunu vurgulayan ve Azerbaycan'ı bu ülkeye saldırmakla suçlayan Enrico Aimi, saldırıların 1915 Ermeni tehcirini çağrıştırdığını savunurken soykırım ifadesini kullanmış, Papa Francis'in ziyareti ve Ermeni Patrik'i II. Karakin'in duaları gibi cümlelerle konuyu bir yandan dramatize etmiş, bir yandan da dini terminolojiyle duygulara gönderme yapmıştır.

Enrico Aimi açıklamasında şunları söylemiştir: "Müttefik Azerbaycan, 1915 soykırımının üzücü anısını çağrıştırmak Hristiyan Ermenistan'a saldırıyor. Ankara'nın

³ La Stampa (2020). <https://www.lastampa.it/topnews/primo-piano/2020/09/28/news/consiglieri-mercenari-e-armi-la-nuova-guerra-per-procura-combattuta-da-erdogan-e-putin-1.39356793/>(Erişim Tarihi: 28.09.2020).

Ege konusunda Yunanistan ile olan anlaşmazlıkta olduğu gibi sık sık görmezden geldiği bir başka uluslararası hukuk ihlali söz konusu. Dağlık Karabağ bir kez daha 1991-93 savaşı sırasında 30 bin kurbana mal olan çatışmaların merkez üssü. İtalya, silahları susturması ve aklın hüküm sürmesi gereken diplomatik arabuluculuğun baş kahramanı olmalı. Bu arada, Papa Francis'i ziyaret ettiği Vatikan'dan halkına yakın kalmak için ayrılan tüm Ermenilerin Katolikosu Patrik II. Karekin'in dualarına katılıyoruz.” ifadelerini kullandı.⁴

Agenzia Nova

Nagorno-Karabakh: Aimi (Fi), condannare aggressione turco-azerbaigiana contro Armenia Roma, 28 set 10:13 - (Agenzia Nova) - Mentre il mondo affronta la più grave minaccia mai affrontata, l'emergenza coronavirus, assistiamo ad un rigurgito dell'Impero Ottomano lanciato dal Sultano del XXI secolo, il presidente turco Recep Tayyip Erdogan. Lo dichiara Enrico Aimi, senatore di Forza Italia e capogruppo in Commissione Esteri. "L'alleanza Azerbaijan aggredisce la cristiana Armenia, evocando la triste memoria del genocidio del 1916. Ennesima violazione del diritto internazionale che Ankara spesso ignora come nella contesa sull'Egeo con la Grecia. Ancora una volta il Nagorno-Karabakh è l'epicentro di scontri che costarono 30mila vittime durante la guerra 1991-93. L'Italia sia protagonista di una mediazione diplomatica che faccia tacere le armi e prevalere la ragione. Intanto le nostre preghiere si uniscono a quella del Patriarca Karekin II, il Catholicos di tutti gli armeni, che ha lasciato il Vaticano, dove era in visita da Papa Francesco, per stare vicino al suo popolo. Tutti gli uomini di buona volontà sono a disposizione senza distinzioni politiche affinché la pace, definita bene comune più importante nell'Enciclica 'Pacem in Terris' da Papa Giovanni XXIII, sia la stella polare della politica globale", ha detto Aimi in una nota. (Res)

© Agenzia Nova - Riproduzione riservata

İtalyan *La Repubblica* ise aynı tarihte “Bombalar altındaki Dağlık Karabağ’da... Her şeyin üzerine ateş açıyorlar, bu bir katliam” manşetiyle yayımladığı haberinde, sınırdan döndüğünü belirttiği Ermeni özel tim mensubu Binbaşı Ararat Peteian’ın, dini ayrılığı vurgulayan ve Türkiye’yi savaşa müdahil olmakla suçlayan şu iddialarına yer ayırmıştır: “Bu sefer sadece Azerbaycan’a karşı değil, onu kollayan Türkiye’ye ve biz Hristiyanları katletmek üzere buraya gelmekten büyük memnuniyet duyan İslamcı paralı askerlere karşı da savaşıyoruz. Azerilerin bir saldırı hazırlığında olduğunu aylardır biliyorduk ama hiç kimse bu boyutlarda Cumhuriyet’in dışında yani bir sivilin öldürüldüğü Ermeni topraklarında dahi bombardımanlar eşliğinde bir saldırı beklemiyordu. Yine Ermenistan semalarında Ankara’nın bir F-16’sı az önce bir Su-25’imizi düşürdü ve uçağın pilotunu öldürdü.”⁵

⁴Agenzia Nova (2020). <https://grupposenatoforzaitalia.it/forza-italia/armenia-azeirbagian-aimi-fi-condannare-aggressione-turco-azera/> (Erişim Tarihi: 28.09.2020).

⁵ La Repubblica (2020). https://www.repubblica.it/esteri/2020/09/29/news/nagorno-karabakh_nell_enclave_che_ha_riacceso_la_guerra_tra_armeni_e_azeri_bombe_anche_sulle_scuole_-301070633/(Erişim Tarihi: 28.09.2020).

Mappamondi

Nel Nagorno
Karabakh
sotto le bombe
“Sparano su tutto
è un massacro”

dal nostro inviato
Pietro Del Re

alle pagine 12 e 13

IL REPORTAGE

Viaggio nella regione del Caucaso: da anni il conflitto non era così violento
Erevan accusa la Turchia: schiera mezzi e uomini, abbattuto un nostro jet

Nagorno-Karabakh

Nell'enclave che ha riaperto la guerra tra armeni e azeri “Bombe anche sulle scuole”

dal nostro inviato Pietro Del Re

P STEPANAKERT
(NAGORNO
KARABAKH)
er lo più giovanis-
simi, i soldati ar-
meni hanno tutti
la barba incolta e
gli occhi gonfi per avere passato le
ultime due notti in bianco lungo
una linea del fronte che nel corso

29 Eylül 2020'de Japon medya organı Asahi Shimbun, savaşla ilgili açıklamalara Ermeni yanlısı dille yer vermiş, haberin devamında, “Türkiye, etnik köken olarak yakın olduğu Azerbaycan ile yakın ilişki içinde. Diğer yandan Ermenistan ile diplomatik ilişkisi bulunmuyor. Ayrıca Avrupa ve ABD’de Birinci Dünya Savaşı sırasında Osmanlı İmparatorluğu’nda Ermenilere yapılan zulmü, “soykırım” olarak değiştiren parlamento kararlarının birbiri ardına alınmasına şiddetle karşı çıktı. Türkiye ve Ermenistan 2009 yılında diplomatik ilişkilerin kurulması için anlaşma imzaladı. Ancak Türkiye’nin Ermenistan ordusunu Dağlık Karabağ’dan geri çekmesini müzakerelerin onay şartı haline getirmesi karşısında Ermenistan tarafı prosedürü dondurmıştu.” İfadelerini kullanmıştır.⁶

ウクライナ情勢 速報 朝刊 夕刊 連載 ランキング コメント ...

🔍 ⓘ お申し込み ログイン

朝日新聞デジタル > 記事

68人死亡、戦闘拡大懸念 ナゴルノ・カラバフ軍事衝突 トルコ、アルメニア側を非難

🔒 有料会員記事
2020年9月29日 5時00分

🔗 シェア
🐦 ツイート
📌 B!ブックマーク
✉ メール
🖨 印刷

アゼルバイジャンから独立を主張するナゴルノ・カラバフ自治州周辺で27日に起きた軍事衝突で、アゼルバイジャン軍と同自治州を実効支配する隣国アルメニア軍の戦闘拡大を懸念する声が強まっている。国際社会は即時停戦を求めるが、アゼルバイジャンを支援するトルコがアルメニアを激しく非難。これにアルメニアが反発し...

注目の連載記事 → もっと見る

交通捜査員 大橋一仁
志半ばで断たれた料理人の命
ぶれる運転者証言、ドラレコ
が見破った

Qを追う 陰謀論集団の正体
Qの投稿をたった1人で翻訳
Qの投稿をたった1人で翻訳
訳? 日本のQアノン運動を
導いた「エリ」

News Videoは
産経デジタル、朝日新聞社、毎日新聞社、
神戸新聞NEXT、沖縄タイムス、神奈川新聞が
運営しているニュース動画一覧サイトです。

30 Eylül, *Frankfurter Rundschau* “ERDOĞAN’IN KARGAŞA POLİTİKASI Türk Cumhurbaşkanı Aktif Olarak Gerilimin Tırmanışını Destekliyor ve Bölgeye Milis Gönderdiği İddia Ediliyor” başlığıyla haber girişi yapıyor.

Kafkasya üzerinde haftalardır savaş bulutlarının toplandığını görmemek imkansızdı. Azerbaycan ile Ermenistan arasında Ermenistan’ın Dağlık Karabağ bölgesi uğruna verilen mücadele, 1994 yılında yapılan ateşkes anlaşmasından bu yana hiç olmadığı kadar şiddetli. Her iki taraf da birbirlerini saldırganlıkla suçlasa da çatışmanın karmaşık tarihi, küçük Hristiyan Ermenistan’ı tarihi olarak bir “başa düşman” olarak gören Türkiye tarafından körüklenen saldırıların Bakü tarafından başlatıldığına pek şüphe bırakmıyor.⁷

15 Ekim *Le Point*: AYAKTA ÖLMEK İSTEYEN ERMENİLER

Teşekkürler Poutine? Hayır, bu bir şaka değil: Rus çarı onları korumak için orada olmasaydı şüphesiz çok uzun zaman önce Ermeniler, Erdoğan Türkiye’si tarafından haritadan silinirdi. Takıntı görünüşe göre 1915 Ermeni soykırımının mimarları olan Jön Türklerin üç paşasının (yaklaşık 1,5 milyon ölü) çalışmalarını bitirmek...

Erdoğan’ın gözünde Ermenilerin de Kürtler gibi tek bir hakkı var: Türkler tarafından işgal edilmeden önce yaşadıkları bir topraklardan ve yeryüzünden kaybolma hakkı....

⁷ Frankfurter Rundschau (2020). <https://www.fr.de/politik/erdogans-krawallpolitik-90056735.html>(Erişim Tarihi: 30.09.2020).

Osmanlı İmparatorluğu'nun yeniden doğuşu pahasına projesini gerçekleştirmek yolunda Türkiye Cumhurbaşkanı, eski İslam Devleti'nin psikopat paralı askerlerini sahaya sürerek cihatçı vebayı yaymaktan çekinmiyor: Dün Suriye'de, sonra Libya'ya şimdi de Dağlık Karabağ'a yakında belki de Ermenistan'a... Yarın, eski Avrupa'mızdaki tüm bahisleri almaya başlayacağız.

Paşa ve padişah, Erdoğan her şey için kendisine izin verildiğine inanmakta haklıdır. Ne yaparsa yapsın -ülkesinde fazlasıyla tartışmalı olsa bile- Batı'nın liderleri sadece kendilerine sessiz kalmalarını söyleyen sesi dinliyor. En cesurları olan Macron da sadece bu yayılcı İslamcı politikayı kınamakla yetinmektedir.⁸

Le Point HESBO < Page précédente > Page suivante > Se déconnecter >

L'EDITORIAL DE FRANZ-OLIVIER GIESBERT

Ces Arméniens qui veulent mourir debout

Merci Poutine ? Non, ce n'est pas une plaisanterie : si le tsar russe n'était pas là pour les « protéger », il y a sans doute belle lurette que les Arméniens auraient été rayés de la carte de l'Europe d'Erdoğan, dont l'obsession est apparemment de finir le travail des trois pachas des Jeunes-Turcs, artisans du génocide arménien de 1915 (près de 1,5 million de morts).

Aux yeux d'Erdoğan, les Arméniens n'ont, comme les Kurdes, qu'un seul droit : celui de disparaître de la surface d'une terre où ils vivaient avant sa conquête par les Turcs. La Turquie ottomane est à ce près, et, pour mener à bien son projet, le président turc n'hésite pas à propager la peste djihadiste en lançant sur le terrain les mercenaires psychotiques de l'ex-État islamique, son ancien allié objectif. Hier en Syrie, puis en Libye. Aujourd'hui dans le Haut-Karabakh, bientôt en Arménie. Demain, on prend tous les paris, dans notre vieille Europe.

Pacha et sulfure, Erdoğan a raison de se croire tout permis. Quoi qu'il fasse, et même s'il est très contenté dans son pays, les dirigeants de l'Occident n'écourent que leur courage qui leur dit de rester cois, les plus sultans, comme M. Macron, se contentant de condamner son prurit expansionniste. À l'exception macronienne près, ils font tous penser, les jobards, à la pauvre Giriboulle qui s'était jetée à l'eau pour ne pas se mouiller.

Quand roulent les tambours et que résonnent les bruits de bottes, avec-vous retenu(e) comme nos peuples fatigués ont souvent tendance à ne rien entendre et même à regarder ailleurs, en particulier quand sont menacés les chrétiens d'Orient, pour lesquels nous n'avons jamais bougé le petit doigt ? Voilà pourtant bien une espèce en voie de disparition. Ne pourrait-on pas, je vous le demande, avoir pour eux autant de compassion que pour les tourterelles des bois ?

À la fin du siècle dernier, l'Otan avait fait la guerre au Kosovo pour empêcher un « génocide » prétendument commencé par les serbes (chrétiens) contre les habitants d'origine albanaise (musulmans), en surprenant dans leur lieu de mémoire. Il n'en était rien, comme ce fut démontré par la suite. Aujourd'hui, alors que la coalition turco-djihad-azérie musulmane ne fait pas mystère de son intention (casser de l'Arménie chrétienne), les va-t-en-guerre d'acier cassent les murs en regardant leurs soutiens.

La cause des Arméniens du Haut-Karabakh ne devrait pas être

discutée. Avant l'offensive turque et azérie commencée le mois dernier, ils étaient 150 000 à vivre dans cette petite république de l'Artsakh, l'un de leurs berceaux historiques, couvert d'églises, frontalière de l'Arménie (5 millions d'habitants). Dans sa grande perversité, Staline avait décidé, en 1921, de faire don de leur territoire à l'Azerbaïdjan alors qu'ils voulaient d'y subir des pogroms, dont le plus féroce, celui de Bakou, en 1918, perpétré par l'armée islamique du Caucase, avait fait, selon les estimations, entre 10 000 et 30 000 morts. Ils furent cependant droit, petite consolat, à une certaine autonomie.

À la chute du communisme, les Arméniens du Haut-Karabakh commencèrent à réclamer une réelle autonomie par les voies légales, tandis que se multipliaient, sous l'égide des autorités, des pogroms très violents contre leurs homologues dans le reste de l'Azerbaïdjan : au moins 30 morts à Soumgaït, en 1988 ; entre 100 et 500 à Bakou, en 1990. Ce qui amena un flot de réfugiés arméniens dans la république autonome qui fut bientôt proclamée selon les règles constitutionnelles en vigueur, au détriment de la minorité azérie (10 %). Elle prendra plus tard le nom d'Artsakh, une province de l'antique royaume d'Arménie.

Des « séparatistes », les Artsakhétoïtes ? C'est l'histoire que nombre de nos chers médias cherchent à nous faire croire. Il est vrai que le lobby turco-erdoganien, et des relations publiques somnantes et trébuchantes, est très présent en Europe, où il contrôle par ailleurs de nombreuses associations musulmanes. Quant à l'Azerbaïdjan, il s'est lancé depuis longtemps dans ce qu'il appelle cyniquement la « diplomatie du canif », avec des orgies de voyages de presse : il en recueille aujourd'hui les fruits médiatiques.

Plus des crimes des Arméniens est sans doute de gêner la marchandise idéologique du camp du Bien, pour laquelle, du Monde à France Inter, les victimes en ce bas monde sont musulmanes ou ne sont pas : sa compassion va d'abord aux Ouhgous de Chine ou aux Rouhiguyans de Birmanie. Il ne lui en reste quasiment plus pour le peuple arménien, coupable d'être chrétien et dont le royaume, au début de notre ère, dominait le Proche-Orient, de Damas à la mer Caspienne, avant d'être envahi par les Assyriens, les Perses, les Mongols, les Turcs, etc., et réduit à peu de chagrin. Un peuple qui aggrave son cas en préférant, comme disait Camus, « mourir debout que de vivre à genoux ».

FRANZ-OLIVIER GIESBERT

Tanınılmış Fransız gazetesi *Le Monde*, 1 Ekim 2020'deki sayısında, “Dağlık Karabağ: Türkiye, Azerbaycan ve Ermenistan arasındaki çatışmayı alevlendiriyor” başlığıyla yayımladığı haberinde;

“Tartışmalı Dağlık Karabağ bölgesinin kontrolü konusundaki şiddetli çatışmalar önceki gün Erivan'ın Su-25 tipi uçaklarından birinin Azerbaycan'dan kalkan bir Türk F-16 savaş uçağı tarafından Ermeni hava sahasında pilotuyla birlikte vurulduğunu açıkladığında endişe verici bir hal aldı. Ermenistan Savunma Bakanlığına göre Türk F-16 savaş uçağı "Azerbaycan'ın Gence kentinde bulunan bir havalimanından kalktı ve Ermenistan'daki Vardenis, Mets Masrik ve Sotk'taki sivil köyleri bombalayan

⁸ Le Point (2020). https://www.lepoint.fr/editos-du-point/franz-olivier-giesbert/fog-ces-armeniens-qui-veulent-mourir-debout-16-10-2020-2396696_70.php (Erişim Tarihi: 01.10.2020).

Azerbaycan'ın insansız hava araçlarını destekledi.” Ermeni iddialarına geniş biçimde yer vermiştir.

Le Monde haberinin devamında, “Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatının himayesi altında, Minsk Grubu içinde onlarca yıldır Amerika, Rusya ve Fransa'nın arabuluculuğuna rağmen Dağlık Karabağ üzerindeki egemenlik konusundaki anlaşmazlık hiçbir zaman çözülemedi. 30 bin kişinin hayatına mal olan ve bir milyondan fazla insanı yerinden eden bir savaşın ardından 1994 yılında imzalanan ateşkese rağmen, durum hiçbir zaman istikrarlı olmadı. Hristiyan bir ülke olan Ermenistan ve bir Şii ülkesi olan Azerbaycan'ın bu toprak parçası nedeniyle birbirlerine karşı büyüttükleri inatçı bir nefretleri var.” ifadeleriyle Ermenilerin, “Hristiyan Müslüman çatışması” tezini işlemiştir.⁹

Consulteur le Journal

Se connecter

Le Monde

ACTUALITÉS - PRÉSIDENTIELLE 2022 - ÉCONOMIE - VIDÉOS - DÉBATS - CULTURE - M LE MAG - SERVICES

INTERNATIONAL - EUROPE

Haut-Karabakh : la Turquie souffle sur les braises du conflit entre l'Azerbaïdjan et l'Arménie

Les combats meurtriers entre les deux anciennes républiques soviétiques pour la souveraineté du Haut-Karabakh mettent en porte-à-faux leurs alliés, la Turquie côté azerbaïdjanais et la Russie côté arménien.

Par Nicolas Ruisseau (Moscou, correspondance) et Marie Jégo (Istanbul, correspondante)

Publié le 30 septembre 2020 à 10h49 - Mis à jour le 30 septembre 2020 à 11h28 - Lecture 6 min.

Article réservé aux abonnés

Un soldat arménien, blessé lors des combats avec les forces azerbaïdjanaises au-dessus de la région séparatiste du Haut-Karabakh, est évacué vers un centre médical à Erevan, le 29 septembre. HANKE MARGARYAN / VIA REUTERS

Au quatrième jour des combats meurtriers dans le Haut-Karabakh, dans le Caucase du Sud, Erevan et Bakou continuent de se rejeter la responsabilité des attaques qui ont fait près d'une centaine de morts dans cette enclave séparatiste d'Azerbaïdjan, peuplée de 150 000 habitants en majorité arméniens. Les deux Etats voisins ont écarté, mardi 29 septembre, la possibilité d'entamer des pourparlers.

Amerikan *Wall Street Journal*, 5 Ekim 2020'de yayımladığı haberinde, “Erdoğan için Kafkaslarda bir zafer, kişisel bir zafer olacaktır. Erdoğan'ın, Hristiyan Ermenilere karşı Şii ağırlıklı etnik Türk olan Azerbaycanlıların yanında olması dindar ve milliyetçi Türkler arasında çok popüler...”¹⁰ ifadesini kullanmıştır.

⁹ Le Monde (2020). https://www.lemonde.fr/international/article/2020/09/30/la-turquie-souffle-sur-les-braises-du-conflit-entre-l-azerbaïdjan-et-l-armenie_6054193_3210.html(Erişim Tarihi: 01.10.2020).

¹⁰ Wall Street Journal (2020). <https://www.wsj.com/articles/can-anyone-stop-the-caucasus-clash-11601938812?mod=searchresults&page=1&pos=1> (Erişim Tarihi: 05. 10.2020).

ESG Investing at a Crossroads

REGISTER NOW

OPINION | GLOBAL VIEW

Can Anyone Stop the Caucasus Clash?

Turkey bets that the West and Russia will sit idle as Nagorno-Karabakh burns.

By [Walter Russell Mead](#) [Follow](#)

Oct 5, 2020 7:00 pm ET

PRINT A TEXT

38

Journal Editorial Report: The week's best and worst from Kim Strezeel, Bill McGurn and Den Henninger. Images: Jim Melillo/AP/Getty Images; Comstock/Mark Kelly

6 Ekim 2020'de *Amerikan Foreign Policy Journal* "Türkiye'nin Dağlık Karabağ'daki vekil ordusu Suriyelilerden oluşuyor ..." başlıklı haberinde, Karabağ'a Azerbaycan saflarında savaşmak için Suriyeli paralı asker getirildiğini ve bunların dini propaganda ve para ile kandırılarak Karabağ'da savaşırıldıklarını iddia ederek şu iddialarda bulunmuştur:

"Pazar sabahı erken saatlerde, kendi sınırlarından çok uzaktaki -birkaç ay önce pek çok kişinin adını bile duymadığı- bir ülkedeki bir çatışmada öldürülen 50'den fazla Suriyelinin cansız bedenleri cenaze hazırlıkları için evlerine geri gönderildi. Bunlar daha önce Suriye'nin kuzeyinde sonra Libya'da ve şimdi de tartışmalı Dağlık Karabağ bölgesinde ama her zaman Türkiye adına savaşan milisin üyeleri idi.

Suriyeli bir paralı askerinin babası, neredeyse on yıldır devam eden bir iç savaşın ardından, "Kimse savaşlardan para kazanmak istemiyor." dedi. Ancak Suriye içindeki yerinden edilmeler ve uzun süreli huzursuzluğa eşlik eden kaçınılmaz ekonomik sorunlar, bazı genç erkeklere pek seçenek bırakmıyor.

Türkiye'nin desteklediği bir grup muhalif milis için şemsiye terim olan Suriye Milli Ordusundaki (SMO) kaynaklara göre Güney Kafkasya'daki tartışmalı Dağlık Karabağ bölgesine şu ana kadar yaklaşık bin 500 Suriyeli konuşlandırıldı. Bu, Suriye ve Libya'da karşı taraflarda olan Türkiye ile Rusya arasındaki son vekil anlaşmazlık oldu. Moskova geleneksel olarak Ermenistan'a daha yakınken Ankara Azerbaycan'a güçlü destek verdiğini açıkladı.

Dağlık ve kara ile çevrili Dağlık Karabağ bölgesi uluslararası alanda Azerbaycan'ın toprakları olarak tanınıyor ancak çoğunlukla Ermeni nüfusa sahip. İki ülke 1988 ile 1994 yılları arasında savaşa girdi ve sonunda ateşkes ilan etti ancak anlaşmazlık üzerinde hiçbir zaman bir çözüme ulaşamadılar. İki ülke arasındaki sınır dünyanın en askerleştirilmiş sınırlarından biri olarak kabul ediliyor ve geçen ay patlak veren çatışma birbirini suçlayan iki ülke arasında ateşkenden bu yana görülen en kötü savaş oluyor.”¹¹

Foreign Policy, haberinde “Dağlık ve kara ile çevrili Dağlık Karabağ bölgesi uluslararası alanda Azerbaycan'ın toprakları olarak tanınıyor ancak çoğunlukla Ermeni nüfusa sahip” ifadelerini kullanarak işgali meşrulaştırmaya çalışmış,, BM'nin konuya ilişkin kararlarını görmezden gelmiştir.

FP

news | analysis | podcasts | the magazine | newsletters | fp live | events | fp analytics

RICE UNIVERSITY
Master of Global Affairs
RICE ROOTS. GLOBAL REACH.

NOW ACCEPTING APPLICATIONS FOR
FALL 2023
Apply Now at mga.rice.edu

REPORT

Syrians Make Up Turkey's Proxy Army in Nagorno-Karabakh

After fighting Turkey's battles in Libya, the Syrian National Army is caught in the conflict between Armenia and Azerbaijan—and dozens are dying.

By [Liz Cookman](#), a journalist based in Ukraine covering the human cost of the war.

In-depth geopolitics coverage you won't find anywhere else.

28 Eylül 2020'de Alman *Die Welt*, “Erdoğan'ın yeni bir savaşa ihtiyacı var” başlıklı haberinin spotunda “Türkiye, Dağlık Karabağ'daki Müslüman Azerbaycan'ı destekliyor... Diğer tarafta Rusya Ermenistan'ın arkasında duruyor... Cumhurbaşkanı büyük bir risk alıyor... Ancak onun bu güç gösterisi Avrupa'ya karşı” iddiasını öne sürmektedir.

Die Welt de haberinde, diğer Ermeni yanlısı medya organlarında sık sık tekrarlanan “Ermeni soykırımı, Müslüman-Hristiyan çatışması, Neo-Osmanlı ve Suriyeli İslamcı paralı askerler” gibi tezleri işleyen cümleler kullanıyor.

Erdoğan'ın girişimlerinin arkasındaki dış politika hesabının caydırıcılık üzerine olduğu, Dağlık Karabağ'daki savaşın, Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki doğal gaz

¹¹ Amerikan Foreign Policy Journal (2020). <https://foreignpolicy.com/2020/10/05/nagorno-karabakh-syrians-turkey-armenia-azerbaijan/> (Erişim Tarihi: 06.10.2020).

rezervleri konusunda anlaşmazlık içinde olduğu Yunanistan ve Avrupa'ya da hitap eden bir güç mesaj taşıdığı, Ankara'nın savaşı kendi çıkarlarını savunmak için kabul edilebilir bir araç olarak gördüğünü bir kez daha ortaya koyduğunu savunan gazete, "Türkiye'nin Dağlık Karabağ'a müdahalesi aynı zamanda uluslararası topluma da bir hakarettir zira Ankara, Erdoğan'ın halihazırda Libya politikasında kullandığı Suriyeli isyancı milisleri yeniden Kafkasya'da konuşlandırıyor. Suriyeli muhalif medyanın haberlerine göre, bu paralı askerlerin yaklaşık 1.000'i Azerbaycan'da savaşıyor. Bu askerlere ayda 2.500 dolar kadar ödendiği iddia ediliyor."¹²

8 Ekim 2020 tarihli haberinde "Ermenilere yazık... Erdoğan utanç verici" başlığını kullanmıştır:

Fransız *Le Point*, Azerbaycan'ın adım adım zafere gitmesinden ve Ermenilerin darbe yemesinin sorumlusu olarak gördüğü Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ı Hitlerle benzetmiş, Gazetenin haberi, "karşılaştırmak belki doğru değil" denilerek başlamış, şöyle devam etmiştir: "Yine de Adolf Hitler ile savaş peşindeymiş gibi bir yandan diğer yana dönen Akdeniz eşekarısı Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan arasında sanki birçok benzerlik var."

Le Point, Cumhurbaşkanı Erdoğan'a hakaret eden kelimelerle suçlamalarına şu cümlelerle devam etmiştir: "Eski Avrupa bu gelişmeleri uzaktan, durgun bir şekilde izliyor. Halbuki Osmanlı milliyetçiliğini uyandırarak denizde gaz yatakları aramak için Yunanistan'ın karasularını utanmadan ihlal eden Neo-Sultan Erdoğan'ın iktidara yükselişiyle yakından ilgileniyor olmalı. Savaş eylemi dediğimiz şey bu değil mi?"

Hitler ile Erdoğan arasındaki benzerlikler sadece kendilerine verdikleri isimle sınırlı kalmıyor: Lider, yani biri için Führer, diğeri için Reis. İkisinde de aynı kibir, aynı megalomani, aynı fetih kaşınması, kendi ülkelerini eski ihtişamlarına döndürme tutkusu... Örnek vermek gerekirse Osmanlı orduları Viyana'nın kapılarındaiken, aynı ateşli saplantı mevcuttu... Ayrıca 2013'te Paris'in ortasında Kürdistan Bilgi Merkezi'nde Türk gizli servisleri tarafından vurularak öldürülen üç Kürt aktiviste olduğu gibi muhaliflerini her yerde öldürme becerisi...

Erdoğan, Türk bayrağındaki hilal ve yıldız restore etmeye çalışırken uzak sevelerinin çalışmalarını bitirmeyi planlıyor."

Haberinde Ermenilerin sürekli işlediği Hristiyan-Müslüman savaşı veya mücadelesi vurgusu yapan *Le Point*, "Özellikle Doğu Roma İmparatorluğu'nda (veya Bizans'ta) Türklerden önce yaşayan Hristiyan nüfusları tasfiye ederek. Sadece Türklerden önce bölgede yaşamaya başladıkları gerekçesiyle Reis onlara yaşama hakkını ve Türkler tarafından işlenen Ermeni soykırımını inkar edecek kadar ileri gidiyor.

Soykırım milli bir spor mu? Erdoğan düzenli olarak Yunanistan'a saldırıyorsa bu şüphesiz çünkü Türkiye'deki 350.000 Pontus Rum'u (Hristiyan) 1915 ile 1922 arasında katledildi, diğerleri göç etmeye mahkûm edildi. Sabit fikirlerinden kurtulamayan Neo-Osmanlı padişahı, izlerini silmek ve son tanıkları bastırmak için suç mahalline geri

¹² Die Welt (2020). <https://www.welt.de/politik/ausland/plus216697720/Berg-Karabach-Erdogans-neuer-Krieg.html?cid=onsite.onsitesearch&ticket=ST-A-802553-cjTTUMLyDAyClt7KJftX-sso-signin-server> (Erişim Tarihi: 28.09.2020).

dönen suikastçıları akla getiriyor.” ayrıca 1915 tehcirini soykırım olarak ısrarla nitelemiştir.¹³

L'éditorial de Franz-Olivier Giesbert

Pitié pour les Arméniens! Honte à Erdogan!

Comparaison n'est pas raison et celle là est si galvaudée, à propos de tant de dictateurs, qu'on ne peut la formuler que du haut des fêtes. Et pourtant il y a beaucoup de ressemblances entre Adolf Hitler et le président... erc. Recep Tayyip Erdogan. Le Iréon de la Méditerranée, envahissant d'un front l'autre, comme s'il cherchait la guerre.

Notre vieille Europe regarde cette agitation de loin, avec un air avachi. Mais elle est concernée au premier chef par la montée en puissance du néo-sultan. Erdogan (*livr. p. 52*) c'est, après avoir révilé le nationalisme ottoman, viole sans vergogne les eaux territoriales de la Grèce pour rechercher des gisements gaziers dans les fonds marins. N'est ce pas ce qu'on appelle un acte de guerre?

La moindre des similitudes entre Hitler et Erdogan n'est pas le nom qu'ils se sont donné: le chef, autement dit le Führer pour l'un et le Reis pour l'autre. Il y a aussi à même hubris, la même mégalomanie, le même prurit de conquête, la même obsession fiévreuse de reconstruire à leur pays respectif sa gloire passée, quand, par exemple, les armées ottomanes étaient aux portes de Vienne. La même capacité aussi à faire tuer surtout leurs opposants, comme ce fut le cas des trois militantes leur des abattues par les services secrets turcs au plein Paris, au Centre d'information du Kurdistan, en 2013.

Tout en cherchant à redonner l'éclat et le prestige, les similitudes qui lient sur le drap au tuc, Erdogan entend finir le travail de ses lointains prédécesseurs. En liquidant, notamment, les populations chrétiennes qui vivaient dans l'Empire romain d'Orient (ou byzantin) avant que les Turcs, des nomades musulmans appréciés aux Mongols, l'emvassissent et conquissent sa capitale, Constantinople, en 1453. Sous prétexte qu'elles étaient là avant, le Reis leur refuse le droit de vivre, allant jusqu'à nier le génocide arménien perpétré par les Turcs (1,3 million de morts en 1915) avant et après de nombreux massacres.

Le génocide serait-il un sport national? Si Erdogan s'en prend régulièrement à la Grèce, c'est sans doute parce que 750 000 Grecs (par le reste hébreux) de Turquie ont eux mêmes été exterminés entre 1915 et 1922, les autres étant condamnés à l'exode. Rongé par ses idées fixes, le néo-sultan ottoman fait penser à ces assassins qui reviennent sans cesse sur les lieux de leurs crimes pour effacer

les traces et supprimer les derniers témoins. Sans oublier de chercher des poux à la descendance de leurs victimes.

Chacun ses juifs. Erdogan persécute les 15 millions de Kurdes de Turquie tout en essayant de masquer, à l'intérieur des frontières, les 2,5 millions qui vivent encore de l'autre côté de la frontière, en Syrie: coupables d'avoir mené le combat contre Daesh qu'il bouillonnait en douce, ils sont à ses yeux des *terroristes*. Officiellement, le nombre d'Arméniens dans son pays s'élève à... 60 000. Mais c'est encore trop. Le Reis ne supporte pas davantage l'existence à la frontière turque de l'Arménie, une ligne rouge géopolitique savamment repérée des survivants du génocide. Avec ses 7 millions d'habitants, elle ne pèse rien face à la 17e économie du monde et aux 82 millions de Turcs.

Et voilà que le président ture s'engage contre les Arméniens en prêtant main forte à l'Azerbaïdjan. Ce Etat dictatorial, pétrolier et véreux, fort de 10 millions de sujets, tente de reprendre le contrôle du Haut Karabakh, une petite république de 150 000 habitants, peuplée à 95 % d'Arméniens longtemps marginalisés par les Azeris. Après la chute de l'empire ottoman, la région autonome avait proclamé son indépendance en demandant, comme le lui permettait la Constitution, son rattachement à l'Arménie qu'elle joignit. Pour l'abattre, l'Irédogan a levé son armée de 100 000 soldats, composée de centaines de soldats professionnels. Mais même, comme il l'a fait en Libye, où il est venu au secours avec succès - du gouvernement de l'hopital, soutenue par les frères musulmans.

L'Azerbaïdjan, qui croule sous Per noir e, s'il recevait directement ses huiles, apparaît comme un très bon pays, comme on a pu l'observer en lisant L'ALP. Mais si l'on s'en tient à ses performances militaires passées, il n'est allé qu'à la guerre de 1918 pour se faire sans l'appui de la Turquie, mais aussi pendant de la région qui profite de cynisme de Poitine et de la lâcheté de l'Occident - M. Macron excepté, merci à lui, de sauver l'honneur avec panache. Le Reis ne cache pas ses intentions. L'Empire ottoman - et le reste du monde - est prévenu: les Arméniens, les Kurdes, les Grecs et les Européens, dont il contrôle quasiment la pratique de l'islam par associations interposées. Tous les grands crimes de l'histoire ont toujours annoncé la couleur, c'est même à ça qu'on les reconnaît.

Délivré à d69f8b2f-31aa-11e8-bc85-ecf4bbeeaa84 le 2020-10-8 06:22:04

09 Ekim 2020 tarihli *Amerikan Haber Ajansı AP* de haberinde 2. Karabağ Savaşına Ortadoğu'dan savaşçıların katıldığını savunarak, “Ayrılkı Dağlık Karabağ bölgesinde 27 Eylül'de patlak veren savaşta Türkiye'nin müttefiki Azerbaycan'a destek için yüzlerce Suriyeli muhalif savaşçıyı bölgeye gönderdiği bildiriliyor.

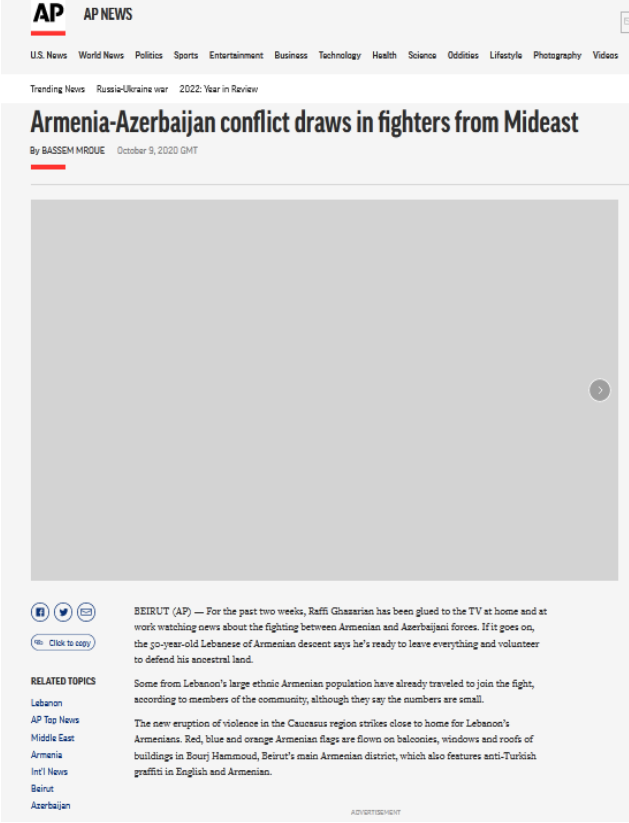
Lübnanlı Ermeniler para ve yardım gönderiyor, bölgedeki Ermeni azınlığa destek için medya kampanyaları yürütüyorlar. Lübnan dünyanın en büyük Ermeni topluluklarından birine sahip ve çoğu 1915'te Osmanlı Türklerinin uyguladığı soykırımdan kurtulanların torunları.

Bir giysi dükkânı bulunan, 50 yaşındaki Raffi Ghazaryan, “1915'te yaşananların yeniden olmasına izin vermeyeceğiz. Tek bir Ermeni askeri kalana dek savaşacağız.” diyor ve bunun sadece Müslümanlar ile Hristiyanlar arasında bir savaş olmadığını, “Ermenilerin var olma savaşı” olduğunu belirtiyor.” Şeklindeki Ermeni tezlerine ve iddialarına yer vererek kamuoyunu yönlendirmeye çalışmıştır.

Haberde, Ermeni soykırımı ve Hristiyan- Müslüman çatışması iddiaları defalarca kullanılmıştır. Destekçisi ülkeler, kurum, kuruluşlar ve kitle iletişim organlarıyla savaşı,

¹³ Le Point (2020). https://www.lepoint.fr/editos-du-point/franz-olivier-giesbert/fog-pitie-pour-les-armeniens-honte-a-erdogan-09-10-2020-2395596_70.php (Erişim Tarihi: 08. 09.2020).

Hristiyan-Müslüman çatışması gibi göstermek için büyük gayret sarf eden Ermenistan, 8 Ekim 2020'de Şuşa kentindeki bir kilisenin Azerbaycan ordusu tarafından atılan bir füzeyle vurulduğunu iddia etti.¹⁴

The image shows a screenshot of an AP News article. The article is titled "Armenia-Azerbaijan conflict draws in fighters from Mideast" and is dated October 9, 2020. The author is Bassam Mrdud. The article text is partially visible, mentioning Raffi Ghazarian and the conflict between Armenian and Azerbaijani forces. There are social media sharing icons and a "Click to copy" button. A "RELATED TOPICS" section lists Lebanon, AP Top News, Middle East, Armenia, Int'l News, Beirut, and Azerbaijan. An advertisement placeholder is visible at the bottom.

Alman DW haberi şu şekilde okuyucularına duyurdu: Erivan: Dağlık Karabağ'da katedral vuruldu.

Dağlık Karabağ'da çatışmalar devam ederken Ermenistan, Şuşa kentindeki tarihi katedralin vurulduğunu açıkladı. Azerbaycan da tarihi kilisenin vurulmasından sorumlu olduğu suçlamasını geri çevirdi. Ermeni hükümeti, resmi Facebook sayfasından Dağlık Karabağ'daki Şuşa kentinde bulunan 19'uncu yüzyıldan kalma bir katedralin vurulduğunu gösteren fotoğraflar yayınladı. Fransız haber ajansı AFP'nin haberine göre Erivan'daki hükümet, katedralin vurulmasından Azerbaycan güçlerini sorumlu tuttu. Şuşa kentine düzenlenen saldırıda bir Rus, bir Ermeni gazetecinin de yaralandığı belirtildi.

Ancak Azerbaycan, kilisenin vurulmasından sorumlu olduğu suçlamasını geri çevirdi. Azerbaycan Savunma Bakanlığında yapılan açıklamada "Bu olayın Azerbaycan ordusunun askeri eylemleriyle bir ilgisi olmadığı" belirtildi. Bakanlık, Azeri

¹⁴ AP News (2020). <https://apnews.com/article/beirut-lebanon-archive-armenia-azerbaijan-8844757c278590b171b498cb78a0c5bb> (Erişim Tarihi: 29.10.2020).

ordusunun tarihi, kültürel ve özellikle de dini yapı ve anıtları hedef almadığı vurgulandı.¹⁵

Azerbaycan Cumhurbaşkanı Yardımcısı Hikmet Hacıyev de basına yaptığı açıklamada, “Azerbaycan ordusu kilise ve diğer sivil tesisleri hedef almadığını, olay esnasında Azerbaycan ordusunu o yöne ateş açmadığını, iddia edildiği gibi saldırı olsaydı kilise içerisindeki tasvirlerin ciddi zarar görmesi gerektiğini, Ermenilerin önce F-16’dan bomba atıldığını iddia ettiğini, daha sonra ise füze saldırısı olduğunu öne sürdüklerini ancak Azerbaycan ordusunda F-16 savaş uçağının bulunmadığını duyurdu.

Azerbaycan devlet haber ajansı AZERTAC daha sonra yayımladığı fotoğraflarda ateşin Ermenistan’dan geldiğini gösteren fotoğraflar yayınladı. Haberde uzmanların “Ermenistan mantığına göre füze Azerbaycan’dan atıldı, kilisenin üzerinden geçti ve sonra geriye dönüp kilisenin Ermenistan tarafına isabet etti.” şeklinde çelişkiyi ortaya koyan görüşüne yer verildi.

POLİTİKA
Erivan: Dağlık Karabağ'da katedral vuruldu
08.10.2020

Dağlık Karabağ'da çatışmalar devam ederken Ermenistan, şuşi kentindeki tarihi katedralin vurulduğunu açıkladı. Azerbaycan da kilisenin vurulmasından sorumlu olduğu suçlamasını geri çevirdi.

f t v

Ermeni hükümeti, resmi Facebook sayfasından Dağlık Karabağ'daki Şuşi kentinde bulunan 19'uncu yüzyıldan kalma bir katedralin vurulduğunu gösteren fotoğraflar yayınladı. Fransız haber ajansı AFP'nin haberine göre Erivan'daki hükümet, katedralin vurulmasından Azerbaycan güçlerini sorumlu tuttu. Şuşi kentine düzenlenen saldırıda bir Rus, bir Ermeni gazetecinin de yaralandığı belirtildi.

Ancak Azerbaycan, kilisenin vurulmasından sorumlu olduğu suçlamasını geri çevirdi. Azerbaycan Savunma Bakanlığının yapılan açıklamada "Bu olayın Azerbaycan ordusunun askeri eylemleriyle bir ilgisi olmadığı" belirtildi. Bakanlık, Azeri ordusunun tarihi, kültürel ve özellikle de dini yapı ve anıtları hedef almadığı vurgulandı.

Çatışmalar İran sınırında da yoğunlaştı

17 Ekim 2020'de ise Le Point, bu defa Ermenistan ve destekçilerinin sürekli olarak öne sürdüğü iddiayı, “Erdoğan’ın maaşa bağladığı Suriyeli paralı askerler” başlığı ve “Dağlık Karabağ... Ankara, Ermenilerle Savaşmaları İçin Suriye'nin Kuzeyinde Paralı Askerler Topluyor” spot cümleleriyle okuyucusuna duyurmuştur.

İddialarını sözde tanıkların konuşmalarına dayandırmaya çalışan Le Point, “Dağlık Karabağ’ın tartışmalı bölgesinin güneyindeki Horadiz kasabasından telefonla ulaşılan İbrahim, "İki haftalık çatışmalardan sonra kararlaştırılan ateşkese rağmen, mermiler yağmaya devam ediyor. Mustafa Abdelkader akşam saatlerinde vurularak öldürüldü.”

¹⁵ De Welt (2020). <https://www.dw.com/tr/erivan-da%C4%9F1%C4%B1k-karaba%C4%9Fda-katedral-vuruldu/a-55209026> (Erişim Tarihi: 29.10.2020).

dedi. İbrahim gibi o da İdlib bölgesinden Türkiye'ye bağlı Suriyeli İslamcı bir grup olan Sultan Murad Tugayı bünyesinde savaşan bir Suriyeli idi. Eski Esad karşıtı "isyancılardan" olan İbrahim, 2016 yılından beri Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın yayılmacı emellerine hizmet eden Suriyeli bir paralı asker haline gelmişti." ifadelerini kullanmıştır.¹⁶

Haut-Karabakh : ces mercenaires syriens à la solde d'Erdoğan

Des hommes d'Ankara recrutent des mercenaires dans le nord de la Syrie pour les envoyer combattre les Arméniens.

Par Guillaume Perrier et Daham Alasaad

Publié le 17/10/2020 à 09h30

Alman Frankfurter Allgemeine Zeitung 08 Ekim 2020 günü "Erdoğan'ın macerası" başlıklı haberinde; "Suriye, Irak, Libya, Azerbaycan... Türkiye'nin cepheleleri diktatöre hizmet ediyor" iddiasında bulunmuş, dini farklılığı öne çıkaran şu cümleleri kullanmıştı: "Türkiye'nin yumuşak güç-soft power olarak tüm İslam dünyasına bir rol model olmaya çalıştığı o yıllar artık geride kaldı. Ankara'daki yönetim şimdilerde sert güç-hard power politikasıyla bölgesel bir aktör olma hedefiyle hareket ediyor. Türkiye'deki iktidar bu hedef doğrultusunda Suriye ve Irak'ın ardından Libya ve son olarak da Azerbaycan'a asker, paralı asker ve de silah gönderdi. Uzun süredir ihmal edilen, geri plana itilen Türk donanması ise şimdilerde Doğu Akdeniz'deki en büyük deniz gücü olarak bölgede gövde gösterisi yapıyor."

Haberin devamında da "İşte Erdoğan şimdi de Kafkaslar'da, her ne kadar Azerbaycan diktatörü Aliyev'in yanında yer almış olsa da, kendisini Müslümanlar ve Türk halklarının lideri olarak göstermeye çalışıyor. Cumhurbaşkanı Erdoğan otokratik bir yönetim

¹⁶ Le Point (2020). https://www.lepoint.fr/monde/haut-karabakh-ces-mercenaires-syriens-a-la-solde-d-erdogan-17-10-2020-2396807_24.php (Erişim Tarihi: 15.10.2020).

şekline sahip olsa da kestirilebilir bir lider. Baskıya karşı baskı ile cevap veren Erdoğan bu şekilde güçlü ve altta kalmayan bir lider izlenimi vermeye çalışıyor. Bu anlamda Akdeniz’de izlediği saldırgan çizgideki donanma gücü diplomasisi şimdilik hedefine ulaşmış gözüküyor.” şeklinde ifadeler kullanarak diktatör vurgusunu ve dini farklılığı tekrarlamıştır¹⁷

37.10.2020

<https://zeitung.faz.net/webreader-v3/index.html#465639/1>

F.A.Z. - Politik

Donnerstag, 08.10.2020

Erdogans Abenteuer

Von Rainer Hermann

Syrien, Irak, Libanon, Aserbajdschan – die Fronten der Türkei dienen dem Machthaber.

Vorbei sind die Jahre, in denen die Türkei als Soft Power ein Modell für die islamische Welt sein wollte. Heute will sie mit ihrer Hard Power als Regionalmacht anerkannt werden. Sie hat Soldaten, Söldner und Waffen nach Syrien und in den Irak geschickt, ebenso nach Libyen und nach Aserbajdschan. Die Marine, lange eine vernachlässigte Waffengattung, ist die größte im östlichen Mittelmeer und zeigt dort Flagge.

Was die Nato und die EU beunruhigt, ist aus türkischer Sicht ein Erfolg. In Syrien hat die türkische Armee einen syrisch-russischen Vorstoß auf die Provinz Idlib gestoppt und damit eine neue Flüchtlingswelle abgewendet. In Libyen hat sie den Krieg gedreht und eine antitürkische Allianz in die Defensive gedrängt. Das war die Voraussetzung dafür, im gesamten östlichen Mittelmeer mit einer aggressiven Politik die bisherige Übereinkunft zu den Festlandsockeln und Ausschließlichen Wirtschaftszonen in Frage zu stellen und ebenfalls ein Recht auf die Ausbeutung der Bodenschätze einzufordern.

13 Ekim 2020 tarihli Alman Mannheimer Morgen’in “Buzlar eridiğinde” başlıklı analizinde; “Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan Güney Kafkasya’da etkisini artırmak istiyor. Hristiyan Ermenistan’a karşı cephe alması ve Müslüman Azerbaycan’ın tarafında olması şaşırılacak bir durum değil. Erdoğan Putin’in aksine ihtilafın yeniden sadece dondurulmasına ilgi duymuyor. Erdoğan eriyen buzları da kendisi için kullanmak istiyor.” İddiasında bulunarak Cumhurbaşkanı Erdoğan’a eleştiri okları yöneltilmekte ve yine din vurgusu yapılmaktadır¹⁸

¹⁷ Frankfurter Allgemeine Zeitung (2020) <https://zeitung.faz.net/webreader-v3/index.html#465639/1> (Erişim Tarihi: 08.10.2020).

¹⁸ Mannheimer Morgen (2020). https://www.morgenweb.de/mannheimer-morgen_artikel.-kommentar-eisschmelze-arid.1701498_print.1.html (Erişim Tarihi: 13.10.2020).

KOMMENTAR

WALTER SERIF - ÜBER DEN KRIEG ZWISCHEN ASERBAIDSCHAN UND ARMENIEN, IN DEM DIE TÜRKEI AUCH RUSSLANDS MONOPOL ALS ORDNUNGSMACHT ANGREIFT

Eisschmelze

13. Oktober 2020 Autor: [Walter Serif \(was\)](#)

Walter Serif über den Krieg zwischen Aserbaidschan und Armenien, in dem die Türkei auch Russlands Monopol als Ordnungsmacht angreift

Wenn Diplomaten nicht mehr weiterwissen, frieren sie den Konflikt am liebsten ein und kümmern sich um andere Probleme. Davon gibt es ja auf dieser Welt genügend. Die Erfahrung lehrt aber: Irgendwann schmilzt das Eis – und dann gibt es keinen sicheren Boden mehr unter den Füßen. Bis dahin kann es Jahre dauern, deshalb ignorieren manche wie beim Klimawandel die Warnsignale. Genau das ist jetzt im Südkaukasus passiert.

Deutsche Welle-Internet'in "Erdoğan'ın süper güç olma hayalleri çıkmaz sokağa varıyor" manşetiyle 28 Ekim 2020'de yayımladığı haberinde şu ifadeleri kullanmıştır:

"Recep Tayyip Erdoğan yönetimindeki Türkiye giderek Rusya'nın ruhu haline geliyor: Vladimir Putin gibi Türk hükümdarı da ülkesinin uluslararası düzende belli bir yeri hak ettiğine inanıyor...

Ermenistan ve Azerbaycan arasında bir ay önce yeniden çıkan savaşa Türk hükümdarı insansız hava araçları ve paralı askerler göndermeseydi, savaş bu denli tırmanmazdı. Erdoğan, Azerbaycan hükümetini Türkiye'nin desteğiyle Ermenistan'a karşı harekete geçmeye çağırdı...

Ermenistan ile Türkiye arasındaki ilişkiler 1915'te Ermenilere yönelik soykırımdan bu yana -ki Erdoğan'a göre bu suçun bu şekilde betimlenmemesi gerekiyor- dondurulmuş durumda. İki ülke arasında diplomatik ilişki yok.

Jerusalem Post gazetesinin bir haberine göre Ankara hala çatışmanın tırmanmasıyla ilgileniyor. Türk medyası, Türkiye'yi Ermenistan'dan tehdit eden Kürt savaşçılardan bahseden "hikayeler" yayımlayarak hükümetten yana tavır takındı... Görünüşe göre Erdoğan, Yunanistan'ın yanı sıra ikinci bir Hristiyan komşusuna da Osmanlıların eski güçleriyle geri döndüğünü göstermek istiyor. Ancak Erdoğan, bu şekilde Batılı ortakları karşısında kendisini giderek daha da çıkmaza sürükledi.

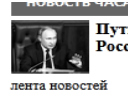
Türkiye'nin kendisini İslam ve Batı dünyası arasında bir köprü olarak gösterebildiği zamanlar sona erdi. Bu yılın yazında Ayasofya müzeden camiye dönüştürüldü ve

düzenlenen dini törende imam, Konstantinopolis'in (İstanbul) Müslümanlar tarafından fethini kutlamak için büyük bir kılıç salladı. Ülkedeki gayrimüslimler sürekli dezavantajlı durumda...

Erdoğan, 2009 yılında Ermenistan ile diyalogu dondurmuydu. Tarihçiler, 300 bin ila 1,5 milyon insanın toplu tehciri ve bununla bağlantılı ölümlerin soykırımı temsil ettiği konusunda hemfikir. Ancak bu korkunç eylem yeni Osmanlı İmparatorluğu'nun tarihine uymuyor. Bu eylemin ülkenin hafızasından silinmesi isteniyor..."¹⁹

9 Ekim 2020'de Rus Vzglyad gazetesi, "Azerbaycan Türkiye uğruna yeni düşmanlar ediniyor" başlıklı haberinde, Erdoğan'ı sultanlıkla suçlamış, "Azerbaycan ile Yunanistan arasında diplomatik ihtilaf çıktı. Bundan önce ülkeler dostane ilişkiler içindeydi. Daha önce Azerbaycan, kısa bir süre önce silah satın almayı planladığı Fransa ile tartışmaya tutuştu. Anlaşılan Azerbaycan Erdoğan'ın küçük partnerine dönüşüyor. Artık "sultan"ın tüm düşmanları Aliyev'in de mi düşmanları olacak?" ifadelerini kullanmıştır.²⁰

ВЗГЛЯД
ДЕЛОВАЯ ГАЗЕТА

Украина Россия и США Президент Путин Энергетичес

РЕКЛАМА

Присоединяйтесь к газете «Взгляд»

Twitter Вконтакте Телеграм

Шойгу предложил увеличить численность ВС РФ до 1,5 млн военнослужащих

Путин заявил о необходимости обновить систему военных комиссариатов

Шойгу предложил создать Московский и Ленинградский военные округа

Путин дал старт поставкам газа с Ковыктинского месторождения по «Силе Сибири» в Китай

Шойгу: За время СВО Героями России стали 120 человек

Медведев оценил переговоры с Си Цзиньпином

Путин заявил, финансирует

Стало известно ВСУ киевляне

Американский национализм

ГЛАВНАЯ ТЕМА

Катар поможет России в усмирении Европы

ИЗМЕНЕНИЕ РИТОРИКИ

Азербайджан рад новых врагов

Bir diğer nokta, Ermeni kara propagandasının en büyük destekçisi Fransa olmuştur. AFP, France 24 gibi haber ajansları da Ermenistan'ın Berde'ye yaptığı saldırılara ait görüntüleri kullanarak, Azerbaycan'ın Hankendi'nde sivillere saldırdığı yönünde gerçek dışı iddialarda bulunmuşlardır:

¹⁹ Deutsche Welle (2020). <https://www.dw.com/de/g%C3%B6rlach-global-erdogans-gro%C3%9Fmacht-tr%C3%A4ume-%C3%BChren-in-die-sackgasse/a-55428353> (Erişim Tarihi: 28.10.2020).

²⁰ Vzglyad (2020). <https://vz.ru/world/2020/10/9/1064410.html> (Erişim Tarihi: 09.10.2020)

Bu kara propaganda öyle bir boyuta ulaştı ki, savaş devam ederken Erivan'da düzenlenen bazı gösterilerde, 4 Temmuz 2017'de Ermenistan saldırısında hayatını kaybeden “Zehra Bebek”in fotoğrafları dahi kullanılarak Azerbaycan “sivilleri” katletmekle suçlanmıştır. Kendilerinin öldürdükleri masum bir bebeğin fotoğrafı ile Azerbaycan'ı sivil öldürmekle suçlamaları, izlenilen kirli propagandanın en acı örneklerinden biridir. Bunlar sadece 2. Karabağ Savaşının başladığı birkaç gün içinde sadece birkaç Batılı medya organında yer alan birkaç haber örnekleridir... Örneklerde vurgulandığı gibi savaş suçu işleyen Ermenistan'ın bütün işlediği suçlar görmezden gelinmiş Türkiye ve Azerbaycan'a geçmişte olduğu gibi bugün de asılsız ithamlarla suçlamalar yöneltilmiştir. Bazen bu iddialarını daha da ileri taşıyarak Türklerin sadece Ermenileri değil; aynı zamanda başka Hristiyan gruplara mensup olan Rumları, Süryanileri, Keldanileri, Aramileri ve Marunileri de yok etmeye çalıştığını iddia etmekteler.

Amerikalı tarihçi Prof. Dr. Justin McCarthy, yapılan bu propagandaları, “Türkleri “soykırmacı ruh hastaları” olarak tanıtmaya çalışıyorlar” diye kaydetmektedir. Ayrıca Mc. Carthy ve kendi iddialarını desteklemeyen tüm bilim adamlarına inkarcılık, soykırım destekçiliği gibi ithamlarda bulunmaktadır. Batılı medya organlarının büyük çoğunluğunda Ermenilerin propagandaları sorgusuz sualsiz biçimde yer alırken, Tügrklerin kendilerini dahi anlatmalarına izin verilmemiş, en son Vatan Muharebesinde görüldüğü gibi Batılı medya kuruluşlarının bir kısmı, Azerbaycan'a açıktan ve örtülü sansür uygulamıştır. Örneğin Fransa'nın resmi haber ajansı AFP, Azerbaycan'ın Paris Büyükelçisi ile röportaj yapmış ancak bu röportajı yayımlamamıştır. Söz konusu medyanın, Ermeni tezlerini “tek taraflı ve mutlak doğru” gibi yansıtması konunun uluslararası alanda gerçek manada tam olarak anlaşılmasını engellese de Türkiye ve Azerbaycan medya alanında işbirliği yaparak geçmişin aksine bu defa hakikatlerin gizlenmesine izin vermemiş, işlenen savaş suçlarını inkar edemeyecekleri biçimde dünyanın gözü önüne sermiş, Erivan'ı enformasyon cephesinde de mağlup etmiştir.

Sonuç

Özellikle küresel çaptaki medya kuruluşları, 1. Karabağ Savaşı sırasında Ermenistan'ın işlediği savaş suçlarını görmezden geldi. İzledikleri bu yayın politikası dolayısıyla uluslararası kamuoyunda Ermenistan'a karşı büyük bir tepki oluşmadı. Dünyanın sessizliğinden cesaret alan Ermeniler, bu savaşta Azerbaycan topraklarında katliamlarla işgalini gerçekleştirdi. Ermenistan yönetimi, İkinci Karabağ Savaşı öncesi işgal altında tuttuğu bölgenin dışındaki Azerbaycan topraklarına saldıran ve önceki savaşta olduğu gibi her türlü desteği alacağını düşündü. Ancak Ermenistan, İkinci Karabağ Muharebesi'nin başlamasıyla birlikte beklemediği bir medya gücüyle karşı karşıya kaldı. Erivan, cephede kaybettikçe uluslararası toplumun ve yöneticilerin dini duygularını medya yoluyla harekete geçirerek destek elde etmek istedi. Bunun için çeşitli propaganda ve algı operasyonlarına girişti. Ancak Erivan yönetiminin tezlerini dile getiren yayınlar da gerçeklerin kamuoyunda bilinmesini engelleyemedi. Zira Türkiye Cumhuriyeti ve Azerbaycan Cumhuriyeti arasında varılan medya mutabakatının ardından T.C. Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığının organizesiyle bu ülkeye giden yerli ve yabancı medya, Ermenistan'ın işlediği savaş suçlarını inkar edilemeyecek bir biçimde dünyanın gözü önüne serdi.

Böylece askeri alanda kaybeden Ermenistan, Türkiye ve Azerbaycan'ın medya alanındaki işbirliği karşısında duramayarak enformasyon cephesinde de kaybetmiştir. Batılı medya organlarının büyük çoğunluğunun Ermenistan'ın propagandaları sorgusuz

sualsiz biçimde yayımlaması, Azerbaycan tarafının kendilerini anlatmalarına izin verilmemesi, Azerbaycan'ın Paris Büyükelçisi ile yaptığı röportajı yayımlamayan Fransa'nın resmi haber ajansı AFP örneğinde olduğu gibi uyguladıkları açıktan ve örtülü sansür bu hezimetini engelleyememiştir.

Kaynakça

- Yeşilot, O. & Köksal, B. G. (2021). Karabağ Dünü, Bugünü, Yarını. İstanbul: Selenge Yayınları.
- Ataman, M. & Piriñçi, F. (2021). Çıkmazdan Çözüm Karabağ Sorunu. İstanbul: Seta Yayınları.
- Karen Dawishave Bruce (1994). Russia and the New States of Eurasia: The Politics of Upheaval, USA: Cambridge University Press.
- Yukarı Karbağ'da 44 Günde Gelen Zafer: Türkiye-Azerbaycan Kardeşliğinin Nişanesi (2022). İstanbul: Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı Yayınları.
- Stratejik Düşüncü Enstitüsü (2020). Azerbaycan-Ermenistan Anlaşmasının Tam Metni. Erişim adresi <https://www.sde.org.tr/asya/azerbaycan-ermenistan-anlasmasinin-tam-metni-haberi-20029> (Erişim tarihi: 18.12.2022).
- La Stampa (2020). Danışmanlar, Paralı askerler ve silahlar, Erdoğan ve Putin'in vekalet savaşı. Erişim adresi <https://www.lastampa.it/topnews/primopiano/2020/09/28/news/consiglieri-mercenari-e-armi-la-nuova-guerra-per-procura-combattuta-da-erdogan-e-putin-1.39356793/> (Erişim tarihi: 18.12.2022).
- Agenzia Nova (2020). Türkiye-Azerbaycan'ın Ermenistan'a karşı saldırganlığı kınansın. Erişim adresi <https://grupposenatorforzaitalia.it/forza-italia/armenia-azeirbagian-aimi-fi-condannare-aggressione-turco-azera/> (Erişim tarihi: 18.12.2022).
- La Repubblica (2020). Bombalar altındaki Dağlık Karabağ'da... Erişim adresi <https://www.repubblica.it/esteri/2020/09/29/news/nagorno-karabakh-nell-enclave-che-ha-riacceso-la-guerra-tra-armeni-e-azeri-bombe-anche-sulle-scuole-301070633/> (Erişim tarihi: 18.12.2022).
- Asahi Shimbun (2020). “Dağlık Karabağ'daki çatışmalarda 68 ölü... Türkiye, Ermenistan'ı suçluyor” Erişim adresi https://digital.asahi.com/articles/DA3S14639149.html?iref=com_myk_p001_th002 (Erişim tarihi: 18.12.2022).
- Frankfurter Rundschau (2020). “Erdoğan'ın Kargaşa Politikası.” Erişim adresi <https://www.fr.de/politik/erdogans-krawallpolitik-90056735.html> (Erişim tarihi: 18.12.2022).
- Le Point (2020). “Ayakta ölmek isteyen Ermeniler” Erişim adresi https://www.lepoint.fr/editos-du-point/franz-olivier-giesbert/fog-ces-armeniens-qui-veulent-mourir-debout-16-10-2020-2396696_70.php (Erişim tarihi: 18.12.2022)
- Le Monde (2020). “Dağlık Karabağ: Türkiye, Azerbaycan ve Ermenistan arasındaki çatışmayı alevlendiriyor” Erişim adresi https://www.lemonde.fr/international/article/2020/09/30/la-turquie-souffle-sur-les-braises-du-conflit-entre-l-azerbaïdjan-et-l-armenie_6054193_3210.html (Erişim tarihi: 18.12.2022)
- Amerikan Wall Street Journal (2020). “Birisi Kafkas çatışmasını durdurabilir mi?” Erişim adresi <https://www.wsj.com/articles/can-anyone-stop-the-caucasus-clash-11601938812?mod=searchresults&page=1&pos=1> (Erişim tarihi: 18.12.2022)
- Amerikan Foreign Policy Journal (2020). “Türkiye'nin Dağlık Karabağ'daki vekil ordusu Suriyelilerden oluşuyor ...” Erişim adresi <https://foreignpolicy.com/2020/10/05/nagorno-karabakh-syrians-turkey-armenia-azerbaijan/> (Erişim tarihi: 18.12.2022)
- Die Welt (2020). “Erdoğan'ın yeni bir savaşa ihtiyacı var” Erişim adresi <https://www.welt.de/politik/ausland/plus216697720/Berg-Karabach-Erdogans-neuer-Krieg.html?cid=onsite.onsitesearch&ticket=ST-A-802553-cjTTUMLyDAyClt7KJfX-sso-signin-server> (Erişim tarihi: 18.12.2022)
- Le Point (2020). “Ermenilere yazık... Erdoğan utanç verici” Erişim adresi https://www.lepoint.fr/editos-du-point/franz-olivier-giesbert/fog-pitie-pour-les-armeniens-honte-a-erdogan-09-10-2020-2395596_70.php (Erişim tarihi: 18.12.2022)

- ABD AP (2020). “Ermenistan-Azerbaycan savaşına Orta Doğu'dan savaşçılar katılıyor” Erişim adresi <https://apnews.com/article/beirut-lebanon-archive-armenia-azerbaijan-8844757c278590b171b498cb78a0c5bb> (Erişim tarihi: 18.12.2022)
- Alman DW (2020). “Erivan: Dağlık Karabağ'da katedral vuruldu” Erişim adresi <https://www.dw.com/tr/erivan-da%C4%9Fl%C4%B1k-karaba%C4%9Fda-katedral-vuruldu/a-55209026> (Erişim tarihi: 18.12.2022)
- Le Point (2020). “Erdoğan'ın maaşa bağladığı Suriyeli paralı askerler” Erişim adresi https://www.lepoint.fr/monde/haut-karabakh-ces-mercenaires-syriens-a-la-solde-d-erdogan-17-10-2020-2396807_24.php (Erişim tarihi: 18.12.2022)
- Frankfurter Allgemeine Zeitung (2020). “Erdoğan'ın macerası” Erişim adresi <https://zeitung.faz.net/webreader-v3/index.html#/465639/1> (Erişim tarihi: 18.12.2022)
- Mannheimer Morgen (2020). “Buzlar eridiğinde” Erişim adresi <https://www.dw.com/de/g%C3%B6rlach-global-erdogans-gro%C3%9Fmacht-tr%C3%A4ume-f%C3%BChren-in-die-sackgasse/a-55428353> (Erişim tarihi: 18.12.2022)
- Vzglyad Gazetesi (2020). “Azerbaycan Türkiye uğruna yeni düşmanlar ediniyor” Erişim adresi <https://vz.ru/world/2020/10/9/1064410.html> (Erişim tarihi: 18.12.2022)